

Diskuse s faráři Nové orientace na faře v Prosetíně (u Šimsů)

◆ diskuse, česky, vznik: 15. 7. 1973

◆ discussion, Czech, origin: 15. 7. 1973

[strojový, neredigovaný přepis – model Gemini 3 (flash/pro) – únor 2026]

--- (s2 stopa 2 debata na faře_cleaned.flac) ---

Jiný hlas: Pneumaticky v podstatě, to znamená, že to postihuje, to znamená takové vypovězení války v tom člověku. Ale je to naprosto cizorodý element. No a v tom se to projevuje, v tomhle rozporu. Když vycházím z toho, že postmoderní postoj k těm institucím už jsme nějak řešili. Ale teď to není problém. Problém je teda instituce, ano, ale o tom to pochopitelně... Nejsem já institucí, než instituce je určitá záležitost, kam vejdu a z níž můžu odejít. Jako z národního výboru. Národní výbor není ve všech domácnostech. Tak jestliže tady hovoříme o tom, že třeba v tom vězení, kam nejdete dobrovolně a kde se o vás v tom vězení starají, a teď teda vaše manželka přijde jako návštěva, tak ona tam nejde jako představitelka rodiny jako takové, ona tam nejde jenom přinést to jídlo, ale ona tam přece... oni všem v právu tam dělají jinak, to dělají právě tím osobním vztahem, návštěvami. Pak se samozřejmě snažila o nějaké institucionální vylepšení toho, dostat ji odtamtud, já nevím, jíst z misek. Ale stavěla to na tom, že ten vězněný člověk, který by si rád o tom promluvil o sobě, tak. To by chtěl takové, ale potřebujou k tomu nějaký děj, aby se mohlo něco dělat.

Aby se vyvázal ten duchovní z té vázanosti s tím vězeňským systémem, tak on tam dělá určité nepříjemné služby, například to čtení těch dopisů. To je pro něj takzvaně nahlédnutí do nitra člověka, jeho problémů v té věznici a tak dále. Ale fakticky, poněvadž on má možnost toho využít, nezneužít. Má možnost škrtnout, zastavit nebo povinnost to oznámit dozorcům, když se dozví z dopisu, že připravují toto a to. Tak tím se to ničí. Tím ta služba, kterou koná, se ničí. A oni říkali, že je potřeba, aby on byl podřízen synodnímu biskupovi například, nebo ten kurátor, aby nepodléhal řediteli lágru, ale aby podléhal biskupovi, aby tam určité možnosti takové krystalizace v tom shromažďování byly, a ne povinně a ne na rozkaz a ne aby to dělal důstojník, aby to dělal třeba já nevím kdo.

Ten synodní farář, který by tam docházel a podobně, ten se velmi snaží o to rozpoznat v tom tyhle kousky, střípky, ty střípky té církve. A ti naši přátelé mají pokusy vytvořit jakési to grémium, teda že je ta skupina a možnost s těmi lidmi mluvit a víceméně je obrodit v tomhle ohledu k té instituci jako takové. Synodní rada nemá filosofii toho, že by tam měla nějakou tu...

Nedávno diskuse s matrikou, ještě s Výborem pro věci církevní. Ne, ale to já rozumím, to je vidět samozřejmě třeba v tom vězení. Ovšem budujeme jenom takový malý spolek jako ten náš, to je ta Českobratrská evangelická. No, je to ve srovnání s jinými těmi matrikami jenom taková poloinstituce nebo subinstituce, třeba ve srovnání s římskokatolickou církví a podobně. Ale má za sebou takových let, že si na ní příliš nezakládají z hlediska toho *establishmentu* jako v té římskokatolické církvi, ale má takový ten jako, že se to evangelium hlásá v určité povinnosti k tomu, co člověk má k těm druhým lidem. A musím říct, protože pro ně jsou hrozně důležité ty struktury samozřejmě. Já jako institucionální farář se tomu bráním, jak to jde, protože to vůbec nespočívá v nějaké této sféře strukturní, aby já čas od času nebo velice často nebyl odpuzován těmi institucionálními tlaky a těmi institucemi. Vůbec ne, to je... já bych musel být ve své podstatě jako v tom svatém, abych těm tlakům tedy odolal. Nemám na ně v podstatě dost sil a nemám na ně v podstatě spontánní *pneumatické* schopnosti, abych se nad ně vyvýšil, ale tak, jak jsme v té struktuře uvěznění.

To znamená, že to má takový trošku institucionální charakter. Ale to bych nepovažoval za chybu, jediné že se to promění v systém. Že se to promění v systém. To znamená, že je třeba respektovat nějakou instituci, kde ona v rámci svého funkčního samosprávního tábora v té struktuře... No, prostě to je to nejdůležitější pro ty lidi. Právě ten představitel instituce je ta část v té instituci a má k tomu nějaký vztah k těm lidem. To se nedá konat... Tady byste jako, já to teď tak kouskuju, to jsou kousky textu. Jedině mi jde o tu základní... To jsou takové útržky, taková hovoření o tom... Je to takové, jak se taková píseň prostě píše a takové melodie zní v našich uších a v hájích, lidské prostě... Všecko vychází z té instituce a z té instituce jde.

Je tam ta hrůza dnešního věku a je to naprosto v té tísní tam dole. To je jako to nejdůležitější v tom, co se má udát a co se má odehrát v tomhle ohledu s těmi lidmi. Ale je to problém. Tady je problém té

křesťanské reformace, té formy v tomto ohledu v té instituci, v té naší instituci. Ono to tam vyjde, i když [nesrozumitelné] se dalo dost k tomu, ale já myslím, že to je ta kardinální otázka, která by se měla odehrát, protože v tom je ten duchovní obrat a je tam ten přerod k té věci, která je jasná. I takovéhle tedy ty zajímavé se dají vyvázat... Tak by to bylo ohromné, ohromné z hlediska té instituce a kmetů. Podívejte se, to je totiž otázka toho, jakou funkci má synodní rada. Jestli je synodní rada biskupský útvar, jak by ráda byla, anebo jestli je výkonný orgán povšechného sboru církve. Víte? Tak to je ono. Zkrátka, tak jak to synodní rada prezentuje.

Hejdánek: Zhruba to, co se snažil Škarvan formulovat v těch zásadách. Chtěl tam posílit moc synodní rady, rozhodování a tak dál. Škarvan vůbec byl takový patriarchální typ, který rád říká: „Však vy to znáte a my to uděláme.“

A to jest tedy a jednak ze synodní rady vůbec vychází tadyhle ta snaha, aby, protože ona má takovou znalost státních orgánů a s těmi státními orgány se musí dohodnout: „My s nimi můžeme mluvit, my to známe, my víme jak se k nim chovat, my to s nimi vyjednáme pěkně a my to za vás všechno uděláme a vy jenom spoléhejte na synodní radu a dejte nám svou důvěru.“

Tak toto jednak toto snažení vychází ze synodní rady samotné, aby se stala něčím víc, totiž biskupstvím, a nikoliv výkonným orgánem církve. A z druhé strany by se tadyhle toto postavení synodní rady neobyčejně hodilo státní správě. Protože vlastnost našeho státu jest, že všechna moc vychází z centra a všechny ostatní orgány a instituce a tak dále a společenské organizace, jak se tomu říká, toto všechno je pouze k tomu, aby to byl výkonný orgán centrální moci. Jak se tomu v osmašedesátém roce říkalo: *převodní páky* na všechny místa, která jsou podřízena.

Tak oni tedy, protože takovouto strukturu má také katolická církev, kde toto biskupství existuje, tak toto je také neobyčejně příjemné státní správě. Ona nařizuje biskupům, biskupové nařizují farářům a faráři jsou pouze služebníci centrální moci. Kdežto u nás faráři jsou služebníci sboru. Zde je právě ta reformační zásada: moc vychází zdola, základ církve je sbor a farář je služebník sboru. Neboli tedy jednak je lokálně vázán, je víceméně samostatný, synodní rada sboru nemá co poroučet dohromady. Synodní rada může jenom sboru poručit zaplatit tyto a tolik repartic, víc nic.

Tak zde už samo zřízení evangelické církve je v totálním rozporu s mocenským systémem, který u nás vládne a který také vládne odjakživa v katolicismu. A touhou státní správy je, aby to u těch evangelíků bylo také tak, aby rozkazovala synodní radě, aby faráři byli zaměstnanci víceméně centrální církve a synodní rada aby je šibovala tam, kde se jí nebo kde se jí zrovna líbí. A teď je jedna z těch otázek, jak uhájit tadyhle tuto strukturu reformační církve proti těm tlakům, které vycházejí jednak zkrátka od státu, a synodní rada by ráda jim v tomto vycházela vstříc.

Jiný hlas: No a v tom celém, jak jsi to ukázal, tak ta věc se pohybuje na rovině především, pohybuje se na rovině takové zápasu o strukturu církve jako organizace. Jak dalece to má nějaký teologický dopad? A zda to mělo a má nějaký nebo přineslo nějaký také dopad teologický? Zdá se mi, že jedním elementem struktury církve, struktury organizace, je vždycky to *politikum*, dobře. Pak jsou tyto věci, o kterých jsi teď mluvil.

Ovšem otázka je tedy, jaké to má teologické hodnocení? Zda tato tendence církevní správy, církevního takzvaného vedení, zda je na té rovině jako třeba základní nepochopení celé té situace, se kterou se setkal, se kterou se setkal Ježíš v rozhovoru s farizeji a zákoníky a tak dále. Ten zápas, který on musel vybojovat v těch dlouhých rozhovorech s nimi a tak dále, na němž lehá ostří útoku církevní hierarchie a nakonec eliminování a dotažení těch věcí až k té smrti, jak k tomu dochází u jeho učedníků. Zda tedy je možno říci, že tato tendence synodní rady je na této rovině a potřebovala by toto teologické zhodnocení nebo posouzení, kvalifikování?

Protože to je jeden z těch závažných problémů, o němž jsme hovořili předtím, o tom, že my na naší generaci to máme těžké, že všechno je takové mlhavé, že nehodláme rozpoznat nepřítele dobře. A teď je ta otázka, jak jsi se díval na nepřítele na synodní radě, jestli tedy ve skutečnosti toto je symptom té situace, kdy oni, když to všechno víceméně zkomplikují, tak v této chvíli jde o to [nesrozumitelné] k tomu

ustanovení toho biskupského úřadu v situaci, kdy...

Jiný hlas: tím vydávají všanc tu církev, která už je strukturovaná jinak, no a která je strukturovaná podle toho, jak ta struktura náleží víceméně k teologickým základům církve presbyteriální. A tahle ta filosofie z toho v podstatě plyne, kromě teda toho vnějšího před-odsouzení tedy, že to nařízení, které bylo vypracováno těmi nepochopitelnými odborníky z právního oddělení, na kterém se podílela synodní rada jako instituce nad synod.

Hejdánek: No, je to ještě něco jiného, když tam napíše Šourek nebo když tam napíše kdokoli jiný vlastním podpisem, že vlastně podváděl a mýlil se, to má každý právo.

Jiný hlas: Ale aby jako synodní rada vlastním jménem odvolávala ty relace a vydávala synodu, církvi, nějak úředně dávat najevo svůj odpor, je skutečně dost podivné jednání.

Hejdánek: No, a jde o to, že tam se ta synodní rada staví jako instance nad synod a posuzuje synod, nejenom synod, ale synodiální tendenci, která se už desetiletí projevovala, tím vlastně nejenom že nahrává té linii ministerstva, kterým v tom vlastně uvolňuje, ale současně vlastně přestrukturovává ten vztah mezi radou a synodem. To znamená, že kromě takového toho aktuálního, jak bych řekl, vražednosti myšlenkové nebo takové té přetvářky, že oni neřeknou, v čem byl ten člověk špatný, ten Šourek nebo kdokoli jiný, ale naopak prostě se tu vytváří jaksí precedens v tom, že oni rozhodují o sobě navzájem. No, teďka tohle Šourek navrhoval, tohle o tom mluvil Šourek, a to se to všechno navrhovalo, osmnáctý synod bude přelomem už předem v církevní správě a současně oznámením sboru, že osmnáctý synod bude přelomem ve státní správě, už předem, co na tom synodu synodní rada uskuteční.

Jiný hlas: Přesně tak.

Hejdánek: Že to tam jaksí, o tom hovořila sedmého února, čtyři dny předtím, než to vydali jako oběžník, v čemž se synodní rada obává, že toto nalomení, které vypadá jako malé nalomení, ale potom se to dolomí a všechno že to spadne. No, já jsem mu tak říkal dost brutálně povídal, když mi citoval tuhle pasáž, říkám: „No, takhle vypadá kapitulace.“

Jiný hlas: To vypadá jako kapitulace, ale jako nějaký výsledek, že řeknou, že určité věci byly popleteny v podstatě a že tak dále.

Hejdánek: No, a o tom se taky vědělo a ta chyba byla, kdyby oni byli řekli: „My nezodpovídáme za to,“ nebo by řekli tak třeba úplně alibisticky „stala se chyba a my to ohlásíme na příštím synodu, váš hlas bude projednán,“ ale že by zásadně odmítli tu myšlenku, že oni to mohou namísto hned napravovat, jak se o tom zmínili. A to je jedna věc.

Za druhé, oni místo toho, aby jaksí tu věc dali synodu, tomu, komu to patří, nebo státní správa přijde s tím: „No vy nemáte žádnou disciplínu, jak to, že si tam ti faráři dělají co chtějí?“ Tak oni místo aby řekli: „My už jsme taková církev,“ tak jakože to vymyslí opatření a hned dál v té souvislosti s těmi faráři jakože biskupský, ačkoliv jde o to, že by ti faráři měli dělat, o to tady nejde, ale ta myšlenka znova, že jsme tedy církví řádu a kázně a tak dále, to je potřeba, co říká synodní rada, ta bude poslouchat ministerstvo, sbor bude poslouchat synodní radu.

Tak v tom jaksí je to něco hlubšího, to není jenom otázka struktury církve, ale to je vůbec opouštění těch principů, na kterých se církev budovala. To je něco hlubšího než jenom otázka instituce, i ta instituce se u nás učí k jiné disciplíně. Ono je zde ještě jedna věc, s tímto souvisí. Ona ta, kdyby ta synodní rada, teda kdyby to byla určitá otázka teologická, kterou by naléhala na sbory a tak dále, tak by to byla nějak tedy nějak její *resistentia*, na to mají jistě právo, ale když ona se cítí prostředníkem mezi státem a touto objednávkou státu krizuje sborům, tak to je tedy, že se rozhoduje z důvodů docela vnějších, které nemají s evangeliem, s posláním církve vůbec co pojit. To je naprosto cizí element tadyhleto, když v tom dopise z toho února tam prostě vyřizuje to, co chce vyřizovat.

To jsou vesměs věci zcela politické a zcela právně na objednávku státní správy, které nemají s posláním církve vůbec nic společného. A ona to dělá. Toto je něco, co vlastně k tomu ta synodní rada nemá právo. A hlavně tímto způsobem. Potom jaksí státní správa řekne, doktor Hájek: „Ano, synodní zpráva je plná dobré vůle, oni chtějí,“ ano, a tadyhleto jako, pak jako je zaklíkatá taková jakási tajnost.

Takže zde nejde jenom o tu strukturu, tady jde také o to, že teda když církev vůbec přijme tuto sociální objednávku a oni ji vyřizují, ne že by se s tou objednávkou ztotožňovali, ale protože mají strach, že si to chtějí vyžehlit, no tak toto já si myslím, že je totální zrada také.

Jiný hlas: No, já chci jenom k tomu, co jsi tady hovořil, hovoří se k tomu, co jsi mluvil o té špatné paměti, a nevím, proč se v tom má jaksi brát nějaký odpor nebo nějaký výkaz o té kázni, anebo prostě to, co se tady naposled, jestli Ježíš provázel církev, on si chtěl vyřídit věci o jeho lidech...

Hejdánek: Takže do určité svobody toho sboru.

Jiný hlas: Protože moje otázka, já vlastně jsem na pokraji církve, takže moje otázka už nebude o tom, jak dalece to třeba narušovalo strukturu, dobře, tak to ještě jo, jak by narušovala strukturu, to by dělala zákonitě pořád tam, kde se překládají sborová lidé.

Jiný hlas: Ale jako kdyby se mi v tom, nebo v tom, co se u *Marka* nebo u *Matouše*, tak je ten Ježíš v tom zápase s tím *synedriem*, že se k tomu staví... a to je ta otázka, jestli se k tomu staví jako k něčemu, co je třeba... no ne říct, že by se bránilo, ale že se dovolává toho práva nebo že se snaží přesvědčit o tom... dovolat se práva, které by bylo pro někoho jiného, nebo jestli se nepokouší prostě vydat svědectví, ne jako takové přesvědčování, protože to už je tak vykonstruované, že o tom rozhodli, že je to jenom nějaké divadlo.

Hejdánek: Ale v tom *Markovi* je nesporně ta namáhavost toho naznačit, že se s tou mocí vyrovnává a že to nepovažoval za něco vedlejšího. Naopak je třeba v *Matoušově evangeliu* celá kapitola 23 věnovaná tomu, že ty zákoníky a *farizeje*, možná i ty *saduceje*, přímo napadá ty metody. A proč napadá? Protože to tak zřejmě...

Jiný hlas: Já nevím, proč se tím tolik zabývá. Tam je spousta... možná se to zachovalo právě proto, že to ty pisatele zajímalo, že možná v té tradici se to tak uchovalo. A pravděpodobně to tak v tom zápase bylo, protože nakonec se to...

Hejdánek: Ten zápas byl právě s tím *synedriem* a právě to *synedrium* udělalo z Ježíše toho... dalo ho do rukou Římanů.

Jiný hlas: A tam je ten hluboký význam, že přímo v jeho jádru je kritika církve nebo napětí s církevní institucí. Řada jiných náboženských systémů nepochybuje o tom, že ty instituce jsou v pořádku, zatímco ve *Starém zákoně* a *Novém zákoně* se neustále ukazuje, že to, co slouží Bohu, je nějak ohroženo těmi institucemi. Že to patří k podstatě křesťanství, že se s tím neustále vyrovnává.

Hejdánek: V tu chvíli, kdy se tady v křesťanství začne příliš chválit, tak už se v tom vidí předobraz té křesťanské linie, a křesťanství v podstatě patří k Ježíšovu zápasu s *synedriem*. A to ne v tom smyslu, že by to odmítal jako takové, ale naopak ho respektuje, a právě proto ho kritizuje. Kdyby mu o něj nešlo, tak by se k němu obrátil zády.

Jiný hlas: Ten problém je v tom, že Ježíš ten zápas s *synedriem* prohrál. To je to podivné na té instituci.

Hejdánek: Není to zápas o to, kdo vyhraje. On nebyl tak naivní, aby nepoznal, jak jsou karty rozdané. Věděl, že jde do prohraného zápasu, ale jde tam o to svědectví. Fakt je, že ta možnost vypadnout z té skupiny učedníků byla. On to mohl udělat tak, aby z toho utekl, dokonce jim doporučoval, aby si vzali meč. Věděl, jak ty situace vypadají. Mohl by to udělat jako nějaký exil, vzali by si hole a klobouky a táhli by někam jinam. To je sympatické, ale už to taky tak vypadá. Takže je otázkou, jestli to má vztah k *evangelii* v té jeho hloubce.

V tom *evangelii* se také odhaluje ta hodina a ta chvíle. Ten duch tam má jakoby málo místa, i když v zásadě ten zápas s tím *synedriem* je jasný. Ovšem v naší tradici, jak to chápeme, je to fixováno k takovému konání, a kdo to nevidí, že to je vedle, je prostě schématicky podstatné, protože k tomu zápasu musí dozrát.

Jiný hlas: To dozraje před tím zápasem, nebo spíše dozrává během zápasu?

Hejdánek: Ne, spíš ten zápas ho dozraje. Ten zápas ovšem je v situaci, kdy ho prostě křížují. Kdyby si to udělal jako exulanti, vzali by hole, klobouky, pláště a táhli by někam jinam... prosím, je to sympatické, ale už to taky tak vypadá. Takže je otázkou, jestli to má vztah k *evangelii*. Že to *evangelium* taky odhaluje tu

hodinu a tu chvíli, a ten duch tam má málo místa, i když v zásadě ten zápas s tím *synedriem* je jasný. Ovšem, já se bráním tomu, že v naší tradici, jak to chápeme, je to fixováno, tedy *synedrium*, fixováno na straně, ne na straně, ale jsou to ty figury u toho. A je vysloven určitý soud nad nimi, který je téměř neodvolatelný a vlastně podstata *evangelia* se brání tento soud nad kýmkoliv vyslovit předčasně. Já nevím vůbec, jestli ho mohou vyslovit kdykoliv. Já to nevím. Ale fakt je, že to jsou ti velcí odpůrci nebo ti, pro které ta bída vlastně přichází. A když se to vezme takhle plynule, tak se nedá nic, nic se nestane. To běda vám, farizeové, o kterých jsme mluvili, a zákoníci, no tak se to trochu otupuje, jak jsem to slyšel kolikrát od jiných lidí, a o některých se domnívám, že se hluboce mýlí. Někteří možná jsou v nějaké pravdě, nevím.

Takže to je ten problém, že je třeba, aby ty věci byly jasné. Často se o tom mluví, tak se od nějakých konkrétních odstupuje a opakuje se to, co říkal kdosi jiný. Jakýsi postoj, kde *evangelium* těm, které plně odsuzuje, k těmto lidem, kteří mají ty věci nějak pojmenované, ať nenávislné, jindy žárlivostné, starostlivé o ně, o své také samospravedlnosti a tak dál. Když to říkám, tak si může každý říct, to jsou všechno moje vlastnosti v určitém postoji. Jenomže jde o určitou lidskou situaci a o to, že to jsou taková dalekosáhlá rozhodnutí, která mají dopad pro tisíc dalších lidí. A když my v tomto rozhodování jsme, tak je potřeba v té teorii být špičkově vybavení v té věci, aby to bylo jasné.

Jiný hlas: To je potřeba na teoretické rovině naprosto přesně vymezit, ale jinak to, co tady říkáš, je mi velmi nepřesvědčivé, protože je to odtržené od situace. To se dá říct kdykoliv v jakékoliv situaci. Právě proto by bylo potřeba přijít ke konkrétní záležitosti. Jinak tedy jistěže to je otřesná záležitost, vyslovit běda. Ale není to, jak víme třeba z *Písma*, ta jediná možná cesta někdy, jak ty, jímž se vyslovuje běda, zachránit? Není to nezbytné to říct kvůli nim?

Hejdánek: Já mám dojem, že z toho, co říkáš, mi vylézá trochu postoj velkého inkvizitora, který se slitovává nad těmi slabými a ví, že nejsou schopni to sami unést, unést vývoj v těch těžkostech, a tak bere tu tíhu, kterou neunesou, na sebe. Tak se vlastně obětuje a je neobyčejně shovívavý a laskavý k těm chudákům, kteří to neunesou. Já mám dojem, že to je dost podobné. Když o tom pořád mluvíš jako o tom, jak jsou ještě nedorostlí a jak nedozráli, takže třeba ještě odtisknout čas a teď je ještě nevyslovovat... No, to je těžká věc. Já mám dojem, že jediná možná cesta je najít [nesrozumitelné], jak se věci řeknou jasně.

Že tohleto je zamlčování, tohle je zatemňování situace, to je způsob, který všem umožňuje říkat na jedné straně i na druhé straně. Před námi stojí úkol sami to vidět a ukázat druhým tak, aby bylo možno říct ano, ano, nikoliv, nikoliv. Právě takovéto otupování, takovéto lámání těch hrotů a ostří, takovéto uhlašování tím, že máme pochopení a já nevím co všechno... No to je osobní vztah. Já nediabolizuji synodní radu proto, že bych pojal osobní nenávisť k synodnímu seniorovi nebo Škarvanovi. Já osobně nemám žádné zkušenosti, které by mě mohly vést k nějaké takové nenávisti.

Já jsem rozpoznal, s jistým zpožděním, poněvadž mám dlouhé vedení, jsem rozpoznal, že nastoupili cestu, která je naprosto falešná a která nesnese, aby se říkalo, že nedorostli a nedozráli a že to myslí sice dobře, ale že to blbě dělají. To nesnese. To je kamufláž. To je lež, nebo objektivně lež, i když to někdo říká z jakýchkoliv dalších motivů. Prostě tak to není. Oni jsou na šílené zkázu plné cestě, která přivede... Samozřejmě to je začátek, ale vede to strašně dál a v jádře už je to tato zrada všeho tohoto. Ta zkáza tady je přítomná. Jenomže já jsem to poznal velmi pozdě a ostatní to taky budou poznávat pozdě nebo to poznali pozdě, ale je to tak. Tam přece není možný argument, že to ještě nedozrálo, že to není ještě docela jisté a že nesmíme lámat... Mně to připadá takové nepřesvědčivé, takový podklad typu: Tak na to vrhni jiné světlo! Vylož to k dobrému! Tak přece nemůžeš říkat, že...